

Rada
Evropské unie

Brusel 10. července 2023
(OR. en)

11545/1/23
REV 1

COPEN 244
DROIPEN 99
ENV 817
RELEX 852
JAI 976

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	7. července 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 419 final
Předmět:	Doporučení pro ROZHODNUTÍ RADY, kterým se Evropská komise zmocňuje, aby se jménem Evropské unie účastnila jednání o úmluvě Rady Evropy, která nahrazuje Úmluvu o trestněprávní ochraně životního prostředí z roku 1998 (ETS č. 172), a o návrhu její důvodové zprávy

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 419 final.

Příloha: COM(2023) 419 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 7.7.2023
COM(2023) 419 final

Doporučení pro

ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se Evropská komise zmocňuje, aby se jménem Evropské unie účastnila jednání o úmluvě Rady Evropy, která nahrazuje Úmluvu o trestněprávní ochraně životního prostředí z roku 1998 (ETS č. 172), a o návrhu její důvodové zprávy

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

- **Odůvodnění a cíle návrhu**

Trestná činnost proti životnímu prostředí a značné škody působené na životním prostředí a zdraví lidí jsou předmětem vzrůstajících obav EU i celého světa. Podle nejnovějších dostupných odhadů¹ se roční ztráty spojené s trestnou činností proti životnímu prostředí odhadují na 91–258 miliard USD. Trestná činnost proti životnímu prostředí je tak po obchodu s drogami, obchodování s lidmi a padělání čtvrtou nejrozšířenější trestnou činností na světě. Její roční tempo růstu se pohybuje mezi 5 až 7 %. Trestná činnost, jako je nezákonné odlesňování, znečišťování vody, ovzduší a půdy, obchod s látkami poškozujícími ozonovou vrstvu, pytláctví a další, vážně poškozují biologickou rozmanitost a lidské zdraví a ničí celé ekosystémy. Celosvětový dopad vzniklých škod a degradace, na nichž se často podílí organizovaný zločin v nadnárodním měřítku, vyžaduje rozhodná opatření, silnou mezinárodní spolupráci založenou na společném chápání kategorií trestné činnosti proti životnímu prostředí, sankcí a přeshraniční spolupráce.

- **Směrnice Evropské unie o trestněprávní ochraně životního prostředí**

Evropská unie v posledních desetiletích postupně zvyšovala své úsilí o regulaci chování, které poškozuje životní prostředí. V současné době stanovuje normy a limity pro různá odvětví životního prostředí více než 250 legislativních nástrojů EU, především směrnic. V zájmu dalšího posílení ochrany životního prostředí ukládá směrnice 2008/99/ES o trestněprávní ochraně životního prostředí (dále jen „směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí“)² členským státům EU povinnost kriminalizovat nejzávažnější porušení odvětvového práva v oblasti životního prostředí. Stanoví mimo jiné společný soubor kategorií trestné činnosti proti životnímu prostředí v EU a vyžaduje účinné, odrazující a přiměřené sankce pro fyzické a právnické osoby. Směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí byla inspirována a významně ovlivněna Úmluvou Rady Evropy o trestněprávní ochraně životního prostředí z roku 1998³.

Komise vyhodnotila účinnost směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí a v říjnu 2020 zveřejnila výsledky⁴. Na základě těchto výsledků se Komise rozhodla zlepšit právní rámec pro boj proti trestné činnosti proti životnímu prostředí a 15. prosince 2021 přijala návrh nové směrnice EU o trestněprávní ochraně životního prostředí⁵. Návrh zpřesňuje definice kategorií trestné činnosti proti životnímu prostředí a v rámci rozsahu působnosti směrnice doplňuje nové kategorie, aby se zajistilo, že závažné trestné činy spáchané úmyslně nebo

¹ Podle Interpolu a Programu OSN pro životní prostředí je trestná činnost proti životnímu prostředí čtvrtou nejrozšířenější trestnou činností na světě a roste tempem 5–7 % ročně. UNEP-INTERPOL Rapid Response Assessment: The Rise of Environmental Crime (Posouzení rychlé reakce EUEP-INTERPOL: Nárůst environmentální trestné činnosti), červen 2016.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí (Úř. věst. L 328, 6.12.2008, s. 28).

³ Rada Evropy, Úmluva o trestněprávní ochraně životního prostředí, ETS č. 172 ze dne 4. listopadu 1998; <https://www.ecolex.org/details/treaty/convention-on-the-protection-of-the-environment-through-criminal-law-tre-001292/>

⁴ Pracovní dokument útvarů Komise „Hodnocení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí“, SWD(2020) 259 final ze dne 28. října 2020 (část I, část II, shrnutí).

⁵ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o trestněprávní ochraně životního prostředí a o nahrazení směrnice 2008/99/ES, COM(2021) 851 final, 2021/0422 (COD).

z hrubé nedbalosti budou náležitě potrestány. Zavádí minimální a maximální výši sankcí pro fyzické a právnické osoby, která zohledňuje také finanční kapacitu podniků, přitěžující okolnosti a dodatečné sankce či opatření na podporu účinných a odrazujících sankcí. Jeho cílem je usnadnit přeshraniční spolupráci a obsahuje řadu ustanovení k posílení řetězce prosazování práva, včetně povinnosti členských států předávat statistické údaje o trestních řízeních v oblasti životního prostředí. Návrh rovněž obsahuje ustanovení o právech a úloze dotčené veřejnosti a ochránců životního prostředí.

V prosinci 2022 dosáhly členské státy EU v Radě Evropské unie obecného přístupu. Evropský parlament svůj postoj přijal v březnu 2023⁶. Jednání s Evropským parlamentem byla zahájena v květnu 2023 s cílem dosáhnout politické dohody do konce roku 2023.

- **Úmluva Rady Evropy o trestné činnosti proti životnímu prostředí**

Souběžně s probíhajícími pracemi Evropské unie na nové směrnici o trestněprávní ochraně životního prostředí se Rada Evropy rozhodla nahradit svou Úmluvu o trestněprávní ochraně životního prostředí z roku 1998⁷ (dále jen „Úmluva z roku 1998“). Úmluva z roku 1998 je průkopnickým právním předpisem, neboť je prvním mezinárodním nástrojem, který obsahuje definice nejzávažnějších trestných činů proti životnímu prostředí spáchaných úmyslně nebo z nedbalosti, ustanovení o soudní příslušnosti, sankcích, konfiskačních opatřeních, obnově životního prostředí, odpovědnosti podniků, spolupráci mezi smluvními stranami úmluvy a mezinárodní spolupráci, právech skupin, nadací nebo sdružení zaměřených na ochranu životního prostředí účastnit se trestního řízení podle vnitrostátního práva a o právech skupin, vymezuje trestné činy a vyžaduje účinné a odrazující sankce. Rada těchto ustanovení poskytovala smluvním stranám flexibilitu a vyžadovala pouze prohlášení adresované generálnímu tajemníkovi Rady Evropy (učiněné kdykoli) o jejich vůli provést dané ustanovení. Úmluva však nikdy nevstoupila v platnost, protože nebylo dosaženo potřebného minimálního počtu ratifikací nebo přistoupení.

Dne 23. listopadu 2022 byl pod vedením Výboru ministrů Rady Evropy a Evropského výboru pro trestní problematiku (CDPC) zřízen nový Výbor expertů pro trestněprávní ochranu životního prostředí (PC-ENV), který byl pověřen formálním jednáním o nové Úmluvě Rady Evropy o trestněprávní ochraně životního prostředí, jež by nahradila Úmluvu z roku 1998, a to na základě mandátu přijatého výborem PC-ENV⁸. Nová úmluva bude rovněž zohledňovat studii proveditelnosti⁹ dodanou v roce 2022, která zdůraznila vhodnost nové úmluvy v této oblasti.

Pokud jde o vhodnost nové úmluvy, byl učiněn tento závěr:

„Účinnost boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí ve všech jeho rozměrech, zejména přeshraničních, závisí mimo jiné také na účinné mezinárodní spolupráci mezi státy. Tato spolupráce je nezbytná k zajištění toho, aby příslušné vnitrostátní orgány zapojené do prevence a boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí hovořily stejným jazykem. Nový právní nástroj by byl příležitostí stanovit společná pravidla pro tuto posílenou mezinárodní spolupráci, která by vycházela ze stávajících mezinárodních nástrojů Rady Evropy. (...) Vzhledem k velkému počtu jejích členských států (47 zemí), které se nacházejí

⁶ www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2023-0087_EN.html

⁷ Úmluva o trestněprávní ochraně životního prostředí, ETS č. 172, přijatá dne 4. listopadu 1998.

⁸ CM(2022)148-add2-final ze dne 23. listopadu 2022.

⁹ Studie proveditelnosti trestněprávní ochrany životního prostředí „CDPC(2021)9-Fin“.

i mimo Evropu, je její vliv takový, že nástroje, které vytváří, mohou mít značnou váhu přesahující hranice v souladu s přeshraniční povahou environmentální výzvy, kterou je třeba řešit. Přijetí nové úmluvy v této oblasti by kromě vysoce symbolického rozměru na mezinárodní scéně v souvislosti s dalšími (regionálními) iniciativami mohlo mít dominový efekt na národní úrovni a mohlo by inspirovat další mezinárodní nástroje“.

Pokud jde o vztah s Evropskou unií, Rada Evropy ve své studii proveditelnosti dospěla k závěru, že „vzhledem k činnostem, které Evropská unie vykonává v oblasti trestné činnosti proti životnímu prostředí, a zejména (...) k práci na návrhu nové směrnice EU, bude nezbytné udržovat pravidelné kontakty mezi oběma organizacemi a v co největší míře koordinovat jejich úsilí, aby se předešlo rozporům mezi pracemi v celoevropském měřítku, které na jedné straně vykonává Evropská unie a na straně druhé Rada Evropy. Tomu by měly napomoci pravidelné výměny mezi různými skupinami odborníků, výbory a sekretariáty obou organizací“.

První jednání o znění návrhu úmluvy se uskuteční v Radě ve dnech 16. až 18. října 2023.

- **Soulad se stávajícími předpisy v této oblasti politiky**

Předpokládaná oblast působnosti nové Úmluvy o trestněprávní ochraně životního prostředí je do značné míry pokryta právem Unie, zejména v současnosti platnou směrnicí o trestněprávní ochraně životního prostředí a návrhem Komise na novou směrnici o trestněprávní ochraně životního prostředí¹⁰. Jejich cíle a obsah se do značné míry překrývají s plánovanou novou Úmluvou Rady Evropy o trestněprávní ochraně životního prostředí¹¹. Obě jsou motivovány a inspirovány rostoucí podporou a celosvětovou pozorností věnovanou potřebě chránit naše životní prostředí.

Z tohoto důvodu je nezbytné, aby Unie při jednáních mohla přispět k dosažení těchto cílů a vyhnula se jakýmkoli rozporům, pokud jde o právní definice, terminologii a povinnosti stanovené v úmluvě, respektive v nové směrnicí o trestněprávní ochraně životního prostředí. Je důležité, aby Unie během jednání v Radě Evropy zohlednila pokrok a vývoj týkající se navrhované nové směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí a zůstala v úzkém kontaktu s příslušnou pracovní skupinou Rady EU.

Úspěšný výsledek jednání by měl vést k uceleným ustanovením o kategoriích trestné činnosti proti životnímu prostředí, včetně popisu trestných činů, sankcí, posílení řetězce prosazování práva, uznání úlohy občanů a občanské společnosti, procesních a vyšetřovacích nástrojů členských států EU a členských států Rady Evropy, které novou úmluvu ratifikují, a na tomto základě usnadnit nadnárodní spolupráci.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Hlava V část třetí Smlouvy o fungování Evropské unie svěřuje Evropské unii pravomoci v oblasti svobody, bezpečnosti a práva. Kromě směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí přijala Evropská unie komplexní soubor právních nástrojů pro boj proti trestné

¹⁰ Viz poznámka pod čarou 4.

¹¹ Podrobněji viz oddíl 2 – Právní základ.

činnosti proti životnímu prostředí. Součástí tohoto právního rámce jsou následující právní nástroje nebo návrhy:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1673 ze dne 23. října 2018 o boji vedeném trestněprávní cestou proti praní peněz¹²,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie¹³,
- návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o vymáhání a konfiskaci majetku¹⁴, který předložila Komise,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1727 ze dne 14. listopadu 2018 o Agentuře Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) a o nahrazení a zrušení rozhodnutí Rady 2002/187/SVV¹⁵,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 ze dne 11. května 2016 o Agentuře Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a o zrušení a nahrazení rozhodnutí 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV¹⁶,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV¹⁷,
- nařízení Rady (ES) č. 1005/2008 o nezákonném, nehlášeném a neregulovaném rybolovu (NNN)¹⁸, které se nyní reviduje¹⁹.

Kromě toho existuje rozsáhlý soubor platných nebo v současné době revidovaných právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí, na které se vztahuje nová směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí jako horizontální nástroj²⁰. Právo Unie v oblasti

¹² Úř. věst. L 284, 12.11.2018, s. 22.

¹³ Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17.

¹⁴ COM(2022) 245 final.

¹⁵ Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 138.

¹⁶ Úř. věst. L 135, 24.5.2016, s. 53.

¹⁷ Úř. věst. L 315, 14.11.2012.

¹⁸ Úř. věst. L 286, 29.10.2008, s. 1.

¹⁹ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1224/2009, nařízení Rady (ES) č. 768/2005, nařízení Rady (ES) č. 1967/2006, nařízení Rady (ES) č. 1005/2008 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1139, pokud jde o kontrolu rybolovu, předložený Komisí; COM/2018/368 final.

²⁰ Příklady takových nástrojů jsou: nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1257/2013 ze dne 20. listopadu 2013 o recyklaci lodí a o změně nařízení (ES) č. 1013/2006 a směrnice 2009/16/ES (Úř. věst. L 330, 10.12.2013, s. 1), nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 ze dne 16. září 2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu (Úř. věst. L 286, 31.10.2009, s. 1; probíhají jednání a brzy se očekává nové nařízení o látkách poškozujících ozonovou vrstvu); nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 517/2014 ze dne 16. dubna 2014 o fluorovaných skleníkových plynech a o zrušení nařízení (ES) č. 842/2006 (Úř. věst. L 150, 20.5.2014, s. 195; probíhají jednání a brzy se očekává nové nařízení o fluorovaných skleníkových plynech (F-plynech)); nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH), o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Úř. věst. L 396, 30.12.2006, s. 1); nařízení Rady (ES) č. 338/97 ze dne 9. prosince 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi (Úř. věst. L 61, 3.3.1997, s. 1); směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3); nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů (Úř. věst. L 190, 12.7.2006, s. 1).

životního prostředí a směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí se vzájemně prolínají, neboť definice trestného činu podle směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí vyžaduje protiprávní jednání, tj. porušení povinností definovaných v právu Unie v oblasti životního prostředí. Kromě toho netrestní sankce definované v právu Unie v oblasti životního prostředí a trestní sankce společně tvoří integrovaný systém sankcí EU, který přispívá k účinnému provádění politik EU na ochranu životního prostředí; netrestní a trestní sankce by se měly vzájemně doplňovat a posilovat v rámci diferencovaného a soudržného přístupu, který stanoví pravidla pro ukládání sankcí v celé EU podle harmonizovaných kritérií a norem.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Toto doporučení se předkládá Radě podle čl. 218 odst. 3 a 4 SFEU za účelem získání zmocnění k jednání o revizi Úmluvy Rady Evropy o trestněprávní ochraně životního prostředí jménem Evropské unie, poskytnutí směrnic pro jednání a jmenování Komise vyjednavatelem.

V čl. 3 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) se stanoví, že ve výlučné pravomoci Unie je „uzavření mezinárodní smlouvy, (...) pokud její uzavření může ovlivnit společná pravidla či změnit jejich působnost“. Evropský soudní dvůr zejména objasnil, že „[k]onstatování takového rizika [ovlivnění nebo změny pravidel EU mezinárodními závazky] nevyžaduje naprostou shodu mezi oblastí, kterou pokrývají mezinárodní závazky, a oblastí unijní právní úpravy“, ale že „působnost společných pravidel Unie může být takovými závazky ovlivněna nebo změněna rovněž tehdy, pokud tyto závazky spadají do oblasti, kterou taková pravidla již velkou měrou pokrývají“²¹.

Analýza pravomoci Unie musí zohlednit oblasti, na které se vztahují pravidla EU a ustanovení zamýšlené dohody, jejich předpokládaný budoucí vývoj a povahu a obsah těchto pravidel a ustanovení, aby bylo možné určit, zda zamýšlená dohoda může narušit jednotné a důsledné uplatňování pravidel EU a řádné fungování systému, který tato pravidla zavádějí.

Výše uvedené právní nástroje EU, zejména směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí ve spojení s právními předpisy, na které se v ní odkazuje, představují oblast, která je do značné míry pokryta právem Unie a u níž hrozí, že bude dotčena nebo změněna v oblasti působnosti novou Úmluvou o trestněprávní ochraně životního prostředí, a v níž má proto Unie výlučnou vnější pravomoc na základě čl. 3 odst. 2 SFEU, jak ji vykládá Evropský soudní dvůr.

Zaprvé, nová úmluva se bude překrývat s novou směrnicí o trestněprávní ochraně životního prostředí. Nová úmluva by úzce odrážela strukturu a oblast působnosti nové směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí. Oba akty budou obsahovat ustanovení týkající se účelu a oblasti působnosti, terminologie a definic, podstatných trestných činů, odpovědnosti osob a sankcí, procesních práv a spolupráce, preventivních opatření a účasti občanské společnosti.

Zadruhé, pokud by se členské státy staly smluvními stranami zamýšlené úmluvy, existovalo by riziko narušení jednotného a důsledného uplatňování společných pravidel EU.

Unie musí například zajistit, aby definice kategorií trestné činnosti proti životnímu prostředí v úmluvě byly co nejvíce slučitelné se směrnicí o trestněprávní ochraně životního prostředí, neboť trestní právo členských států nesmí obsahovat protichůdné definice týkající se určité

²¹ Věc C-114/12, Evropská komise v. Rada Evropské unie, ECLI: ECLI:EU:C:2014:2151, body 69–70.

kategorie trestné činnosti. Rovněž je třeba zajistit, aby právní technika použitá v úmluvě pro vymezení trestných činů proti životnímu prostředí nebyla v rozporu s technikou použitou ve směrnici o trestněprávní ochraně životního prostředí. Jakýkoli nový přístup v úmluvě, který by definoval trestné činy jinak než v právu EU, by mohl předjímat nebo omezovat další vývoj práva EU v tomto ohledu. Pokud by směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí nezahrnovala kategorii trestné činnosti, která je definována v úmluvě, může to mít přesto vliv na právo Unie. Nelegální rybolov a sankce za něj jsou například upraveny politikou EU v oblasti rybolovu²². Změna rozsahu trestné činnosti proti životnímu prostředí nebo definice nových trestných činů by tak mohla horizontálně ovlivnit působnost společných unijních pravidel v dotčené oblasti.

Existuje rovněž riziko, že by pojmy použité v úmluvě měly jiný význam, což by ovlivnilo použití podobných pojmů v unijním právu. To se může týkat například zavedených standardních právních pojmů, jako jsou právnické osoby, jejich odpovědnost a trestní pravomoc.

Ze systematického hlediska jsou ustanovení o sankcích a doplňkových sankcích a opatřeních v nové směrnici o trestněprávní ochraně životního prostředí doplněním stávajících sankčních ustanovení v právu Unie v oblasti životního prostředí. Přispívají tak k ucelenému systému sankcí EU za porušení předpisů v oblasti životního prostředí. Ustanovení o sankcích v nové úmluvě by měla být slučitelná se systémem sankcí EU, aby nebyl ohrožen jeho další vývoj.

Unie by rovněž měla zajistit, aby pravidla týkající se prevence a posílení řetězce prosazování trestního práva v úmluvě nebyla v rozporu s podobnými povinnostmi ve směrnici o trestněprávní ochraně životního prostředí, což by mohlo narušit účinnost a provádění pravidel EU v tomto ohledu.

Rozdílné požadavky úmluvy a směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí na shromažďování statistických údajů týkajících se trestních řízení v oblasti životního prostředí by mohly zkomplikovat technický a administrativní pracovní postup v EU a narušit účinnost příslušných pravidel směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí.

Minimální procesní pravidla týkající se práv obětí, práv svědků a osob spolupracujících se soudní mocí, jakož i procesních práv nevládních organizací a občanské společnosti v trestním řízení jsou upravena právem EU, které odráží současný stav shody členských států EU. Pravidla v úmluvách by mohla ovlivnit a zbrzdit budoucí vývoj práva EU v tomto ohledu.

Na základě této analýzy se dospělo k závěru, že zamýšlená nová úmluva může ovlivnit nebo změnit oblast působnosti společných pravidel EU.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Proporcionalita**

Tato iniciativa nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení příslušných cílů politiky. Unie již v této oblasti vykonává vnitřní pravomoc přijetím směrnice 2008/99/ES o trestněprávní ochraně životního prostředí a návrhem nové směrnice, která směrnicí 2008/99/ES nahradí. Proto by měl být při jednáních zaujat společný přístup EU, aby se předešlo rozporům mezi příslušnou úmluvou na úrovni Rady Evropy a právem EU.

²² Viz poznámky pod čarou 18 a 19.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Komise při přípravě jednání zohlednila názory vyjádřené odborníky z členských států během diskusí v příslušných pracovních skupinách Rady.

- **Posouzení dopadů**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Účelnost a zjednodušování právních předpisů**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Účelnost a zjednodušování právních předpisů**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Základní práva**

Při jednáních o revizi úmluvy je třeba zohlednit řadu základních práv a svobod zakotvených v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), včetně práva na vysokou úroveň ochrany životního prostředí a zvyšování jeho kvality (článek 37 Listiny), ochrany osobních údajů, svobody projevu a informací, svobody podnikání, práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces (článek 47 Listiny), presumpce nevinoty a práva na obhajobu (článek 48 Listiny), zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů (článek 49 Listiny) a práva nebýt dvakrát trestně stíhán nebo trestán za stejný trestný čin (článek 50 Listiny – *ne bis in idem*). Vzhledem k tomu, že účast na jednáních jménem Evropské unie by neměla ohrozit úroveň ochrany základních práv v Unii, navrhuje tato iniciativa usilovat o vysokou úroveň ochrany základních práv.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Dohoda nemá žádné důsledky pro rozpočet Unie.

Doporučení pro

ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se Evropská komise zmocňuje, aby se jménem Evropské unie účastnila jednání o úmluvě Rady Evropy, která nahrazuje Úmluvu o trestněprávní ochraně životního prostředí z roku 1998 (ETS č. 172), a o návrhu její důvodové zprávy

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 218 odst. 3 a 4 této smlouvy,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- 1) Dne 23. listopadu 2022 Výbor ministrů Rady Evropy pověřil Výbor expertů pro trestněprávní ochranu životního prostředí, aby do 30. června 2024 vypracoval novou úmluvu, která nahradí Úmluvu o trestněprávní ochraně životního prostředí z roku 1998 (ETS č. 172).
- 2) Zamýšlená úmluva pravděpodobně stanoví společná pravidla týkající se účelu a oblasti působnosti, terminologie a definic, podstatných trestných činů, odpovědnosti osob a sankcí, procesních práv a spolupráce, preventivních opatření a účasti občanské společnosti. Obsah a oblast působnosti zamýšlené úmluvy spadají do oblasti, která je do značné míry pokryta právem Unie²³, takže existuje nebezpečí, že nová úmluva ovlivní společná pravidla nebo změní jejich působnost podle čl. 3 odst. 2 SFEU.
- 3) Unie by se proto měla účastnit jednání o nové Úmluvě Rady Evropy o trestněprávní ochraně životního prostředí,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Komise se zmocňuje, aby jménem Unie jednala o nové Úmluvě o trestněprávní ochraně životního prostředí, která nahradí Úmluvu Rady Evropy o trestněprávní ochraně životního prostředí z roku 1998.

Článek 2

Směrnice pro jednání jsou uvedeny v příloze.

Článek 3

Jednání se povedou v konzultaci s [název zvláštního výboru vloží Rada].

Článek 4

²³ Zejména směrnici 2008/99/ES o trestněprávní ochraně životního prostředí a návrhem nové směrnice, která by ji nahradila, COM(2021) 851 final, 2021/0422 (COD).

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*